

DALIBOR OVI M. KRNOVI

Bratislava 15. februára 1946

Milý Dalo,

poslal si mi list vdp. Alexandra Horáka, správcu Spolku sv. Vojtecha, v ktorom sa nám ponúkajú umelecké i publicistické unikáty na kúpu za podmienok v normálnych časoch neobvyklých. Pretože však ide o možnosť jedinečnú, ktorá sa nám tak ľahko v budúcnosti nenaskytne, pristali by sme aj ako štátny úrad na takýto obchod tým skôr, že naši odborníci, či už knihovední a či výtvarní, dávno túžia po veciach, ktoré sa nám teraz ponúkajú.

O výplate vecí v dolároch — myslím — nemôže byť ani reči. Do Národnej banky by som ani neišiel, aby pri zásobách devíz, ktoré tam asi majú, sa mi nevysmiali. Ale zjednal som sa s Rudkom Fraštackým tak, že by sme veci kúpili za naturálie (cukor).

Samozrejme, nebudeme môcť odrazu v cukre vyplatiť sumu za všetky veci, ktoré sa nám tu ponúkajú, bude treba vyjednať splátky v tovare a bude treba vyjednať tiež cenu tovaru pri tomto obchode. Ja by som Ťa veľmi prosil, aby si na chvíľu ako obchodník, sa zaujal o túto vec. Naši kultúrnci, včítane povereníkov, sú dromedári pri týchto záležitostiach a ľahko by sa dali oklamať, nehovoriac o tom, že nemajú prehľad o možnostiach pri uskutočňovaní takýchto kúp.

Buď teda taký dobrý, daj inštrukcie Horákovi a

Dalibor Miloš Krno (1901—1983), národohospodár, publicista, pedagóg, spolupracoval s davistami už pred vojnou. V r. 1939-44 riaditeľ Obilnej spol., zúčastnil sa na hospodárskej príprave SNP. V r. 1945-46 čl. delegát a vyslanec pri Spojeneckej kontrolnej komisii v Budapešti, v r. 1946-49 predseda Št. plánov. a štatist. úradu v Bratislave, 1949-50 čl. vyslanec v Rakúsku. Od r. 1950 na Práv. fakulte UK, 1955-71 vedúci Katedry novinárstva FFUK.

naznač mu hranice, po ktoré môže ísť pri ponukách. Z našej strany hovorím len jedno, že stojíme o túto kúpu a dodávam, že čosi požadovaného tovaru by sme aj vedeli dať. Prirodzene, ten tovar treba zhodnotiť náležite a tiež ujednať lehoty, v ktorých sa má dodávať, a tu tiež musí vystupovať obchodník.

O takéto vystupovanie Ťa prosí

Tvoj
L. Novomeský

Alexander Horák (nar. 1911), katol. kňaz, v r. 1940-48 správca Spolku sv. Vojtecha v Budapešti, pracovník Antifaš. frontu Slovanov v Maďarsku. Po februári 1948 zmocnenec v Sp. sv. Vojtecha v Trnave, neskôr predseda, 1948-54 povereník pôšt atď. Predstaviteľ vlasteneckého hnutia kňazov. Od 1950 profesor na katol. teolog. fakulte. Novomeskému napísal 23. I. 1946.

Horákovi odpovedá Novomeský tiež 15. II., krátko a úradne. Ospravedlňuje sa za oneskorenie, ale bolo treba všetko prešetriť. „O veci uvedené vo Vašom zozname od č. 1 až 14 (staré knihy a obrazy — jeden od Kupeckého pozn. Š. D.) ako aj o knižnicu biskupa Schlaucha (histor. knihy, pozn. Š. D.) interesovali by sme sa v plnom rozsahu. Pri určovaní podmienok splácania protihodnoty by museli byť — pravda — naši odborníci oboznámení dokonale s matériou.“ Prosí, aby s Krnom dohovoril všetky okolnosti kúpy.

Povereník si vyžiadal od odboru pre ochranu umeleckých pamiatok a od Univerzitnej knižnice dobrozdanie, ešte raz všetko dohodol s Frašťackým a 29. III. 1946 píše odboru podrobné inštrukcie o tom, čo robiť ďalej: spojiť sa s Presídľovacou komisiou v Budapešti (jej vedúcemu, vládnemu zmocnencovi pre presťahovanie Slovákov z Maďarska dr. Danielovi Okálimu už sám poslal rádiogram) a celú akciu uskutočniť jej prostredníctvom. Keď vtedajší riaditeľ Univerzitnej knižnice Igor Hrušovský 1. IV. oznamuje, že trojtonové auto priviezlo knihy zo Schlauchovej knižnice, zdá sa, že akcia sa rýchlo a úspešne skončila. Komplikácie sa však ešte len začali, lebo napriek dohovorom a sľubom peňazí zrazu niet. Novomeský urguje Okáliho (15. IV.), predsedu Osídľovacej komisie v Bratislave Jána Čecha (24. V.), povereníka výživy Frašťackého (3. VII.), ktorému, určite nie prvý raz zdôrazňuje: „Kultúrna správa nemá, prirodzene, pe-

niaze na zaplatenie tovaru a nikdy by nemohla zaistiť veci, ktoré sa jej teraz na kúpu ponúkajú, z prostriedkov, ktorými disponuje.“ Potom je pol roka ticho, ale v januári 1947 sa kolotoč opäť rozkrúti.

3. I. prednosta odboru dr. Vladimír Wagner oznamuje povereníkovi, že knihy dodané UK už boli zaplatené. 9. I. riaditeľ UK potvrdzuje, že prevzal už celú Schlauchovu knižnicu. 13. I. sa však hlási podnik Cukorspol, že 31. VIII. 1946 prostredníctvom Čs. presídľovacej komisie vyexpedoval cukor za 524.459 Kčs, ale účtáreň PŠO ani po urgenciách obnos nepoukázala. Novomeský sa 21. I. Cukorspolu ospravedľňuje s tým, že nevedel, aká je situácia, lebo naňho sa neobrátili. Prosí, aby niekoľko dní pozhoveli. Píše hneď Fraštackému (vtedy už podpredseda ZP), aby vec vybavil tak, že pohľadávku Cukorspolu vyrovnajú hospodárske inštitúcie, alebo tak, ako uzná za vhodné.

Dnes sa už ťažko rekonštruje, ako sa záležitosť vyvíjala. Isté je len to, že povereník školstva rokuje ešte s mnohými činiteľmi, píše veľa listov s prosbami a žiadosťami, kým sa vec koncom roka 1947 uzavrie pričinením povereníka výživy K. Filu.